

REMISSVAR: Från avfallshantering till resurshushållning. Sveriges avfallsplan 2012 – 2017

Ärendenr NV-03714-11

Svenska EnergiAskor AB är ett branschorgan som arbetar för miljöriktig hantering av askor från energiproduktion. Målet är ett hållbart energisystem där askorna i så stor utsträckning som möjligt återanvänds och ingår i kretsloppet.

Energiaskor är ett restmaterial från förbränning av fasta bränslen för framställning av energi som värme, ånga och el. Askorna kan nyttjas till exempel genom att återföras till skogen eller ersätta naturmaterial vid byggande av vägar och hamnar. De miljöskadliga askorna ska tas ur kretsloppet på bästa möjliga sätt.

Avfall i anläggningsarbeten, sid 34

Naturvårdsverket konstaterar att det finns goda möjligheter att utnyttja lämpligt avfall vid byggande av vägar och andra anläggningar, och på så sätt minska uttaget av naturresurser. I planen lyfts att den miljö- och hälsomässigt säkra användningen av avfall och material behöver öka. Dessutom skriver Naturvårdsverket att materialåtgången vid byggande av vägar och andra anläggningar är betydande, och att här finns goda möjligheter att utnyttja lämpligt avfall som uppstår i andra verksamheter. Här har myndigheter och branscher ett gemensamt intresse. Det krävs både kunskap och en väl underbyggd strategi för att driva arbetet framåt.

I Avfallsplanen föreslås att Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten utvärderas. Svenska EnergiAskor välkomnar detta. Med anledning av det omfattande missnöjet med handboken bör Naturvårdsverket även se över processen för hur handboken togs fram.

Bottenaska

Men det finns även skrivningar som är direkt felaktiga. I avfallsplanen påstås att användning av bottenaska vid vägkonstruktioner kan innebära risk för spridning av farliga ämnen. För det första används mycket små mängder bottenaska från avfallsförbränning i vägkonstruktioner. Orsaken är dels att bottenaskan används för sluttäckning på deponier, dels svårigheten att få acceptans för användning utanför deponier. För det andra, när man har använt bottenaska har det skett under väl kontrollerade förhållanden med erforderliga beslut och kontroller från myndigheter. Den användning som skett kan därför inte anses ge upphov till risk av betydelse för spridning av farliga ämnen. Det är viktigt att myndigheters dokument är nyanserade och baserade på fakta.

Restmaterialet askor är en bortglömd resurs. Det gäller att använda askorna på ett resurseffektivt och miljövänligt sätt. När analyser finner att askorna är miljöskadliga ska de naturligtvis plockas ur kretsloppet på ett miljösäkert sätt. Miljöbalken beskriver detta i andra kapitlet. Resursaspekterna bör därför överväga om föroreningsrisken bedöms vara ”ringa”.

Svenska EnergiAskor föreslår:

- Ökad fokusering på kunskapsuppbyggnad och statistikinhämtning vad gäller användning av avfall vid vägbyggen och andra anläggningar.
- Meningen ang bottenaskor bör utgå och ersättas med relevant beskrivning av användningen av bottenaska. Värdet av den sparade resursen i form av jungfruliga material bör nämnas i sammanhanget.
- Utvärdera effekterna av Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten.
- Utvärdera processen för hur handboken togs fram.
- Naturvårdsverket bör vägleda om alternativ till deponering av restmaterial, tex askor.

Deponiskatt, sid 34

Ekonomiska styrmedel kan vara till god hjälp för att styra rätt, mot mer miljövänliga val. Deponiskatten har varit och är ett viktigt styrmedel. Det är spännande att Naturvårdsverket tar upp frågan i den Nationella Avfallsplanen. Energiaskor är ett restmaterial från förbränning för framställning av energi som värme, ånga och el. Återvinning av material är en växande bransch samtidigt som klimat- och miljömål styr mot ökad värme- och elproduktion via förbränning.

Restmaterialet askor är i sammanhanget en bortglömd resurs.

Varje år produceras ca 1,5 miljoner ton askor bara i Sverige. Askorna kan ersätta stora mängder naturmaterial vid byggen av vägar, ytor och stabilisering av hamnar. Det handlar om att placera rätt askor på rätt plats. Lika självklart är att de miljöskadliga askorna ska plockas ur kretsloppet och hanteras på bästa möjliga sätt.

Idag används ca 2/3 av askorna till att täcka deponier. Men inom 5-10 år är huvuddelen av deponierna täckta och andra användningsområden måste växa fram. Ska askorna läggas på hög, bygga nya deponier? Nej, det är slöseri med resurser och en kostsam utveckling. Det gäller att redan idag se askornas möjligheter och använda askorna på ett resurseffektivt och miljösäkert sätt.

De miljöskadliga askorna ska tas ur kretsloppet på säkrast möjliga sätt. När det gäller deponiskattens framtid är det viktigt att styra rätt så att de miljöskadliga askorna plockas ur kretsloppet och kan deponeras, eller hanteras säkert. Men det är lika viktigt att inte de askor som kan användas återigen hamnar på deponi.

Svenska EnergiAskor föreslår

- Att eventuell deponiskatt fortsatt styr mot minskad deponering av material som kan återanvändas och återvinnas utan att riskera hälsa och miljö

- Att deponiskatt inte ska utgå för de askor som är så förorenade att de inte kan återanvändas utan måste deponeras/omhändertas på ett sådant sätt att de undandras kretsloppet.

Forskningsbehov, sid 36

Askprogrammet inom Värmeforsk bedriver forskning och utveckling inom området bränslebaserad kraft- och värmeproduktion. I Värmeforsk samlas energiproducenter såväl som skogsindustri, tillverkande industri och myndigheter, tex Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Svenska EnergiAskor föreslår

- Ett fortsatt engagemang från myndigheternas sida och kunskapsuppbyggande och erfarenhetsutbytet inom Askprogrammet/Värmeforsk.

Lägesbeskrivning, sid 36

Statistiken över hur mycket avfall som används för anläggningsändamål behöver förbättras.

Svenska EnergiAskor föreslår

- Att Naturvårdsverket i samarbete med branschen tar fram statistik över avfall och restmaterial som används till vägbyggen och andra anläggningar, och den mängd avfall som används för att täcka deponier.

Monica Lövström

VD Svenska EnergiAskor AB

monica.lovstrom@energiaskor.se

070-661 23 34